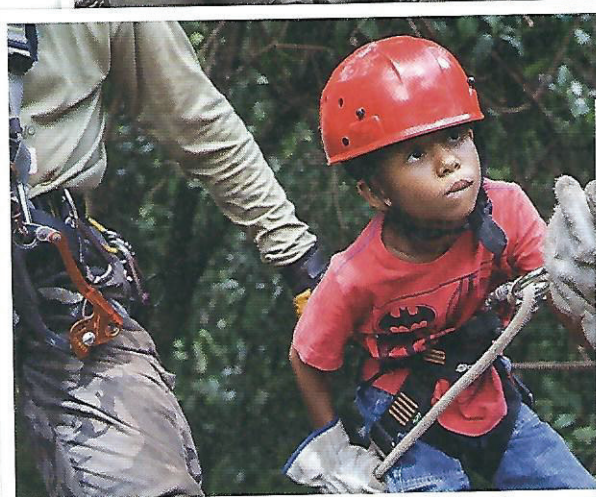
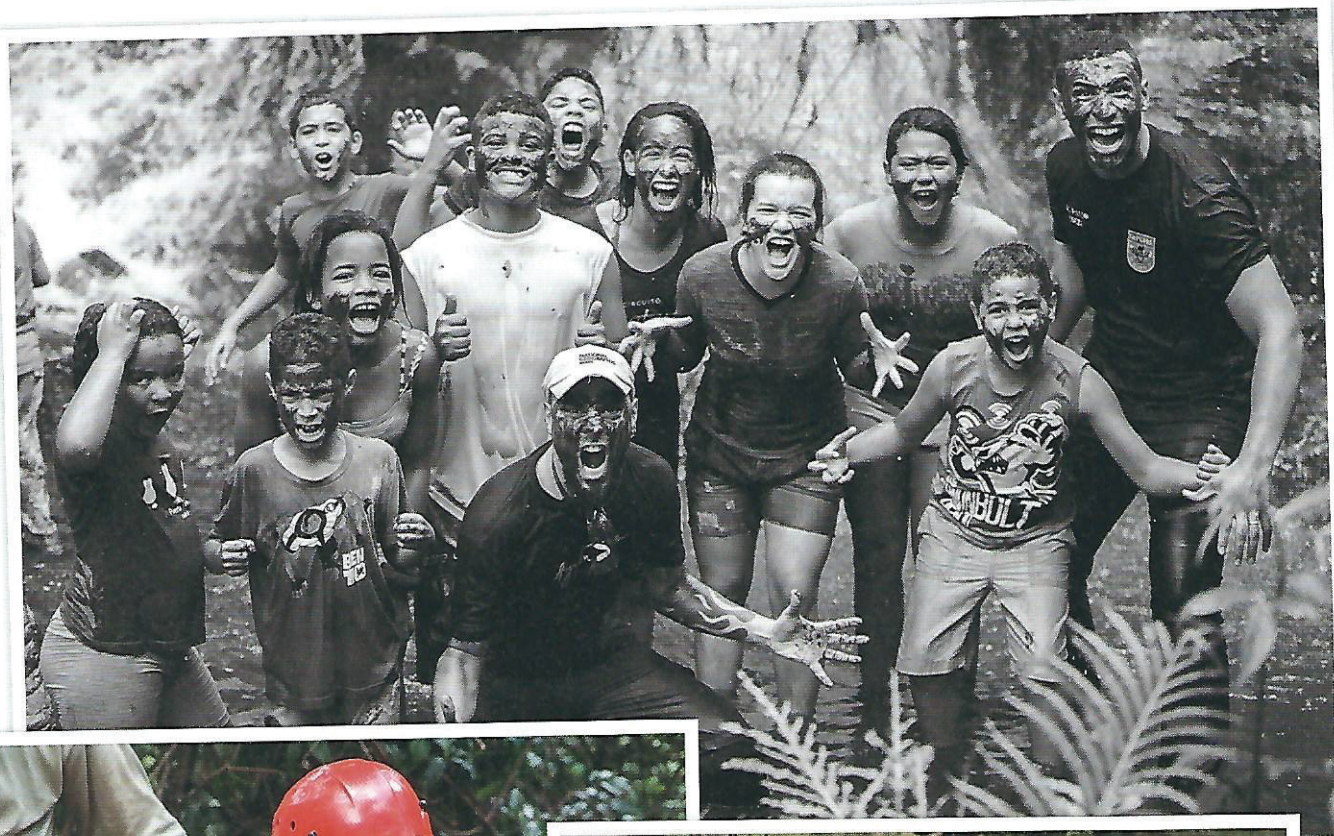

EEN AVONTURENWEEKEND VOOR KINDEREN UIT DE FAVELA'S

De provincie Minas Gerais, in het guidoosten van Brazilië, is even groot als Frankrijk en België samen. De hoofdstad, Belo Horizonte, heeft 2,5 miljoen inwoners, met alle voorsteden erbij gerekend zelfs 4,5 miljoen. In en rondom Belo Horizonte bevinden zich ongeveer driehonderd sloppenwijken (favela's) waar vooral kinderen enorm lijden onder gebroken familierelaties, armoede, geweld, drugshandel en criminaliteit.

Maar wie denkt dat de steden van Brazilië uitsluitend bestaan uit sloppenwijken, heeft het mis. Het zijn prachtige steden met moderne gebouwen, brede boulevards en enorme winkelcentra. En juist die welvaart trekt arme mensen aan, die in de bruisende stad hun geluk willen beproeven. Dit is de schaduwzijde van de verstedelijking, urbanisatie. Want net als bij een loterij, vallen de meeste gelukzoekers niet in de prijzen. Ze blijven hutjemutje zitten in de periferie van de metropool, proberen hun geld te verdienen met ongeschoold werk, autoramen wassen bij stoplichten, schoenpoetsen en kleine handeltjes. Als er dan een 'grote vis' voorbij zwemt, is het moeilijk om daar nee tegen te zeggen. Bijvoorbeeld drugshandel of een andere vorm van criminaliteit waardoor je snel wat extra geld kunt verdienen. De uitzichtloze situatie in de favela's leidt tot veel geruzie en geweld binnen de gezinnen. Eigenlijk komt het zelden voor dat in de arme wijken een normaal gezin woont waar een vader en een moeder voor hun eigen kinderen zorgen. Het aantal kinderen dat zonder toezicht op straat rondzwerft, is schrikbarend groot, en dat komt ook omdat kinderen slechts enkele uren per dag naar de gratis scholen gaan.

MICHELE EN ROMEU

Ik ontmoet een jong echtpaar uit Belo Horizonte dat er hun hele leven heeft gewoond. Michele (31) groeide op als de jongste dochter van het Nederlandse zendingsechtpaar Johan en Jeannette Lukasse, dat in 1984 een werk onder straatkinderen in Belo Horizonte begon. Michele groeide op te midden van kinderen die met vallen en opstaan probeerden uit de misère te geraken. Ze kreeg de liefde voor deze kinderen dus met de paplepel ingegoten. Haar ouders adopteerden zelfs twee gehandicapte kinderen uit de favela. Heel anders was dat met haar man Romeu de Almeida (44), ook hij is geboren en getogen in Belo Horizonte, maar in de veilige, beschermde omgeving van de presbyteriaanse kerk, vergelijkbaar met onze reformatorische kerken. En net zoals bij veel Nederlandse refo's begon het keurslijf van deze kerk bij Romeu te knellen. Als tiener koos hij voor zijn vrienden, de popcultuur werd heel

belangrijk voor hem, hij leerde drummen en bezocht concerten die niet erg aansloten bij zijn 'gereformeerde' achtergrond.

PARK

Romeu was achttien toen hij samen met een vriend in een park midden in Belo jonge mensen zag die door middel van drama het evangelie uitbeeldden. Het raakte hem diep. Hij had God nooit vaarwel gezegd, maar het geloof en de kerk op een zijspoor gezet. Hij besepte dat het geloof van deze jongeren echt en puur was. De twee jongens werden uitgenodigd om met het dramagroepje mee te gaan en zo vonden Romeu en zijn vriend hun geestelijk thuis. Romeu werd zelf ook een enthousiaste evangelist en koos voor een wat afwijkende doelgroep. Samen met zijn nieuwe vrienden vormde hij een heavy metal band waarmee ze optraden in obscure clubhuizen en theaters voor punkers, skinheads, skaters en headbangers. Romeu: 'Deze mensen zouden nooit in een kerk komen. Het was heel bijzonder dat we hen via onze muziek wel konden bereiken. In die jaren heb ik ontdekt dat veel mensen zich happy en cool voelen in de scene waarin ze zich bevinden. Maar als je Jezus volgt, besef je hoe ze zichzelf voor de gek houden. Onze optredens werden niet door iedereen

— — — — —
Eigenlijk komt het zelden voor dat in de arme
wijken een normaal gezin woont waar een vader
en een moeder voor hun eigen kinderen zorgen.
— — — — —

gewaardeerd. Niet door christenen vanwege onze muziekstijl, en soms ook niet door ons publiek dat het liefst luisterde naar de satanische teksten van death metal muziek. Maar wij hadden de keuze gemaakt om alleen voor Jezus te leven. We waren jong en naïef en trokken ons er niets van aan wat de mensen van ons zeiden of dachten.'

ADULLAM

Romeu ontmoette Michele toen ze een keertje was meegegaan met haar zus naar de evangelisatiekerk, die toen inmiddels *de Grot van Adullam* heette. Genoemd naar de grot waar David en zijn vrienden zich verscholen voor koning Saul en zijn leger. Michele: 'Zelf kwam ik in een wat minder avontuurlijke kerk, maar mijn zus haalde me over en eigenlijk vond ik het best leuk zoals ze met elkaar omgingen. Bovendien kwam ik mijn toekomstige man daar tegen. We raakten verliefd en trouwden in 2005.' Romeu vertelt: 'We zijn nog steeds onderdeel van *de Grot van Adullam*. Kort na ons trouwen gingen we samen helpen bij het opzetten van een adventure centrum voor straatkinderen in Itabirito, ongeveer 85 kilometer ten westen

van Belo. We hebben dat bijna acht jaar gedaan, maar het echtpaar dat het werk leidde, richtte zich steeds meer op buurtwerk met kinderen uit de middenklasse, terwijl wij juist kampen wilden organiseren voor de arme kinderen uit de favela's.'

Michele: 'Daarom keerden we met Igor en Eva, onze twee kinderen die inmiddels geboren waren, een beetje teleurgesteld terug naar Belo Horizonte. Romeu ging werken bij een mensenrechtenorganisatie en ik ging Engelse les geven. Er volgden twee moeilijke jaren, maar sinds 2015 hebben we de draad weer opgepakt. Onze visie is weer helemaal terug: kinderen uit de favela's een supertijd geven waarin ze leren dat er meer is dan de sloppenwijk.'

KLEI EN ZIEL

Romeu: 'We hebben het werk "Lamalma" genoemd, een samenvoeging van twee woorden: klei (*lama*) en ziel (*alma*). We brengen de kinderen uit de chaos van de sloppenwijk naar de natuur, de grond van Brazilië, en daar wordt hun ziel gevuld met Gods adem, de Heilige Geest. Want het echte werk aan hun ziel kan alleen worden gedaan door Hem, die ons uit de klei heeft geboetseerd. De adventure kampen voor deze kinderen zitten vol met avontuur en lessen uit de Bijbel.'

— — — — —
**Kinderen uit de favela's een supertijd geven
waarin ze leren dat er meer is dan de sloppenwijk.**
— — — — —

Maar het is ook een super de luxe uitje. Deze kinderen horen alleen maar scheldwoorden en worden overal afgewezen. En plotseling krijgen ze zomaar een verwenweekend waarin ze mogen genieten van de natuur, van spannende dingen als abseilen, zwemmen, kampvuur en nog veel meer. Ze krijgen allemaal een eenpersoons tentje om in te slapen, en de boerderij waar we mogen verblijven, heeft een eigen zwembad en allerlei andere superleuke en sportieve mogelijkheden. En alles staat in het teken van Gods liefde en zorg voor de kinderen. Er worden geen lange preken gehouden, maar bij alle activiteiten wordt ook een geestelijke les geleerd die de kinderen niet snel zullen vergeten.'

Michele vult aan: 'We willen ze nieuw perspectief bieden, hoop voor de toekomst en in de eerste plaats een ontmoeting met Jezus.'

SAMENWERKING

Romeu lacht als ik hem vraag met hoeveel mensen ze zo'n weekend voorbereiden en organiseren: 'Wij doen het samen en hebben nog een paar vrienden die meehelpten. Maar er zit een heel netwerk van contacten achter. Lamalma staat of valt met samenwerking. De kampen zijn kleinschalig, maximaal zo'n veertien kinderen per keer. Ze worden geselecteerd door christenen die werken in de favela's. Zij kennen de kinderen persoonlijk. En na het kamp worden ze door dezelfde mensen begeleid en geholpen om te groeien in hun geloof en bij hun

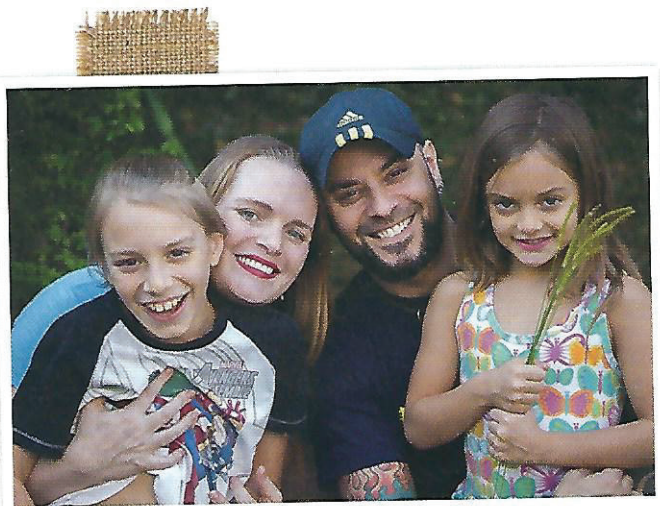
leven in de moeilijke omstandigheden thuis en in de favela.' Michele: 'Er zijn ook mensen uit onze kerk die meehelpten. Wij kunnen niets in ons eentje, en dat is juist het mooie dat je deel uitmaakt van een veel groter werk. Dat is volgens mij het belang van het lichaam van Christus, dat je samen Gods hart toont voor kinderen en mensen in nood. Hij wil dat wij deze kinderen helpen omdat Hij intens van ze houdt. En daarbij gaat het niet om de hoeveelheid kinderen, de kwantiteit, maar om de kwaliteit van wat we ze aanbieden. We kunnen niet alle kinderen in de sloppenwijken bereiken, maar we hopen en bidden dat we in onze kampen een aantal kinderen op het goede spoor mogen zetten, kinderen die in hun eigen omgeving het verschil gaan maken.'

DE PIJL

Ik concludeer dat het toch wel bijzonder is dat een Braziliaanse presbyteriaan en een Nederlandse zendingsdochter het zendingswerk in hun geboorteland voortzetten. Romeu knikt en zichtbaar ontroerd zegt hij: 'Ik ben zo dankbaar voor het gebed en het stabiele voorbeeld van mijn ouders. Ze hebben zich wel eens zorgen om mij gemaakt, maar nu zijn ze de meest trouwe supporters van ons werk en vertellen ze aan iedereen hoe mooi het is wat wij doen. En ik zie ook dat het calvinistische fundament dat ze mij hebben meegegeven balans heeft gebracht in mijn leven.' Michele beaamt het en zegt: 'Zonder mijn ouders was ik hier natuurlijk nooit mee begonnen. Ze steunen me door dik en dun. In Psalm 127 staat: "Kinderen zijn als de pijlen in de hand van een schutter. Gelukkig is de man wiens koker is gevuld met pijlen zoals zij." Zo zie ik hoe mijn zus en ik als het ware door onze ouders zijn weggeschoten als een pijl om Gods doel in Brazilië dichterbij te brengen.' •

INTERVIEW: Peter de Bruijne

FOTO'S: Floris Wagner e.a.

Romeu & Michele met hun kinderen Igor en Eva